

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - הארנב הקשיב

מאת: קורי דורפלד
איורים: קורי דורפלד
הוצאה: תכלת
קבוצת גיל: גנים בוגרים

מאמר

תקשיבו רגע

[קראו במגזין שלנו מאמר](#) על פירוק ובנייה מחדש ועל כוחה המרפא של הקשבה אמפתית בספר "הארנב הקשיב" מאת קורי דורפלד.

מערך

הצעות לפעילות מרחוק!

גם בימים לא רגילים, כאשר למידה מרחוק מתבקשת נוכח המציאות, אפשר ליהנות מספרי "ספריית פיג'מה"!

שלחו לילדים את הקישור להקלטת הסיפור בפודקאסט "[ספריית פיג'מה קוראת לכם](#)"

בעקבות ההאזנה בבית, תוכלו להמשיך את הפעילות במגוון דרכים, למשל:

1. טיילור מתנסה בבנייה רבת חלקים, שמתפרקת. בסוף הסיפור, טיילור נחוש בדעתו לבנות מבנה חדש ומרהיב יותר! תוכלו להציע לילדים לבנות בעצמם מבנה מפואר באמצעות חלקי משחק שיש להם בבית? לגו, קפלות או אביזרים שונים שימצאו. את התמונות שהילדים יצלמו וישלחו, אפשר לאגד לסרטון מקסים של בניית מהבית. [הרחבה לפעילות ניתן לקרוא כאן.](#)
2. הסיפור מזמן שיח רגשי על הקשבה ועל התמודדות עם משברים. במפגש זום, תוכלו להקרין את ההצעות לשיחה שלנו בצורת משחק חלונות נפתחים, ולשוחח עם הילדים על תסכול ועל התמודדות איתו, ועל הקשבה וכיצד היא עוזרת. אפשר [להשתמש בלוח זה.](#)
3. התלמידים אוהבים ליצור? תוכלו לשלוח לילדים [סרטון זה](#), המלמד כיצד לצייר ארנב, ולבקש מהם להעלות את התוצרים ללוח שיתופי או למצגת שיתופית. בנוסף, במפגש זום משותף, תוכלו להקרין לילדים ולילדות [סרטון](#) שמראה כיצד להכין ארנב חמוד ונעים מחומרים שניתן למצוא בבית, ולהכין יחד, או לשלוח לילדים את הסרטון ולהזמין אותם ליצור את הארנב בבית, ולהעלות ללוח שיתופי או למצגת שיתופית.

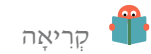

 יצירה

צרו ארנב הקשבה!

פעילות נהדרת לאחר הקריאה? צרו איתנו "ארנב הקשבה", איתו תוכלו להצביע ולדבר ולהציג! להסבר המלא, צפו בסרטון

[יצירות, שירים ופעילויות נוספות בפינטרסט של ספריית פיג'מה.](#)

קריאה

טיפ לקריאה

האיורים הם חלק בלתי נפרד מהספר ומשלימים פרטים שלא תמיד כתובים בסיפור. למשל, הקוביות שאיתן בונה טיילור, שמופיעות באיור בלבד. אילו עוד פרטים גיליתם דרך האיורים? לפעמים, כדאי לנסות לקרוא סיפור "מחדש" דרך האיורים שבו, ולבדוק מה עוד אפשר לגלות בו.

ציירה

איך לצייר ארנב?

צפו בסרטון ולמדו איך מציירים ארנב!

שיחה

כשהדברים מתפרקים

לפעמים, דברים שהשקענו בהם זמן ומחשבה מתפרקים או לא מצליחים לנו. אפשר לשוחח על כך ולשאול קרה לכם פעם דבר דומה, כמו לטיילור? איך הרגשתם? כשאתם עצובים או מתוסכלים מה עוזר לכם? לאילו מהחיות שבספר הייתם קוראים לעזרה?

חקר

תרגילי הקשבה

בעזרת תרגילי הקשבה אפשר לחדד את החושים ולשים לב לדברים חדשים: נסו לדבר כשאתם יושבים גב אל גב ולאחר מכן פנים אל מול פנים, ונסו לראות איך הרגשתם בכל אחת מהפעמים. תרגיל נוסף: עצמו עיניים

למשך דקה, בשקט מוחלט, ונסו רק להקשיב לקולות סביב. בתום הזמן ספרו מה שמעתם.

חיות וחקייים

איך נראית בת היענה כשהיא טומנת את ראשה בחול? מה עושה הפיל עם החדק שלו כשהוא נזכר? ואיך כועס הדוב? נסו לחקות כל אחת מהחיות שבספר לפי התנועה, הקול והפתרון שהיא מציעה.

ידע בתחום הדעת שפה ואורינות
*הבנת העלילה

*עמידה על המסרים הגלויים והסמויים בסיפור אומנם הסיפור מורכב ממשפטים קצרים ופשוטים, אך טומן בחובו מסרים וערכים שכדאי לעמוד עליהם ולהבהיר אותם במפגשים החוזרים עם הספר.

*מורפולוגיה א הסיפור חושף את הילדים למגוון הטיות של בניינים, דבר שמקדם את היכרותם עם תבניות שונות של פעלים ומאפשר הפנמה של דפוסים שפתיים. נפגוש את ההטיות האלה:
נדבר-לדבר-דיבר;
נצעק-לצעק-צעק;
להיזכר-נזכר; נצחק-צחק;
נזרוק-לזרוק; נתחבא-להתחבא.

*ניצני קריאה א האיורים משולבים בין שורות הטקסט באופן שמאפשר קשר ישיר בין האירועים למלל. ילדים צעירים שטרם רכשו את מיומנות הקריאה יכולים להיעזר בכך כקבאים שבעזרתם ינסו ואף יצליחו לספר את הסיפור באופן עצמאי.

ידע עולם

הסיפור חושף את הילדים למרכיבים מתוך סוגת המשל. הסופרת מאנישה את הדמויות ומייחסת להן תכונות המקובלות בסוגה זו.

פתוח מימנויות

מיומנויות

מיומנויות תוך-אישיות

הסיפור מזמן לילדים סיטואציה קרובה לעולמם שהם יכולים להזדהות איתה. דרך ההתרחשות בסיפור הילדים מפתחים מודעות לנטיות שמובילות להתנהגות מסוימת מוכרת והכרה בהן. הם מגלים דרכי התמודדות שונות עם לחץ הנובע מחוסר הצלחה ומאכזבה.

מיומנויות בין-אישיות

*מודעות חברתית דרך התנהגותו של הארנב הילדים למדים על אמפתיה לאחר ועל גילוי הבנה למצוקה שלו. הם לומדים לסייע באמצעות הקשבה, שהייה מכבדת ויצירת קרבה ותמיכה בעדינות ובהתאמה לעומד מולם.

*התנהלות חברתית

אומנם הדמויות בסיפור אינן מצליחות לסייע לילד, אך הילדים בכל זאת למדים על התנהלות חברתית המבוססת על עזרה ועל אכפתיות.

פְּלָלִי

ערכים

עזרה הדדית הסיפור מציג לפני הילדים מערכות חברתיות המבוססות על אמון, על אכפתיות ועל רצון לסייע לאחר השרוי בצרה.

אהבת הספר וחדוות הקריאה הסיפור מאפשר הזדהות עם הגיבור המתמודד עם קשיים שהילדים יכולים להזדהות עימם. נוסף על כך האיורים של המאירת, שהיא גם הסופרת, מצליחים להעביר את קשת הרגשות של הדמויות ולעורר גם אצל הקוראים הצעירים עניין וריגוש.

שְׁלוֹב הַסֵּפֶר

יכולת התמודדות וטיפול הקשבה בספר מוצגת התמודדות עם תסכול ועצב כאשר משהו נהרס או לא מסתדר כפי שתכננו, מצב המוכר לילדים מהגן או מהבית. הילדים יכולים להזדהות בקלות עם התחושה ולהרגיש שהם לא לבד בחוויה.

כפי שכל חיה בסיפור נותנת עצה משלה לטיילור, כך לכל ילד יש דרכי התמודדות משלו. בעזרת הספר אפשר לסייע לילדים להכיר טוב יותר את הדרכים שעוזרות להם להתמודד ואולי להיפתח לדרכים נוספות.

הארנב שבסיפור מציע לילד הקשבה. כאשר ילדים גדלים, הם מפתחים את היכולות החברתיות והרגשיות שלהם. היכולת להקשיב או לבקש הקשבה היא אחת מהן, ויש לה תפקיד חשוב בהתפתחות. הקשבה אמיתית מאפשרת טיפוח רגשות, מודעות לסביבה ואמפתיה.

קְרִיאָה

קריאה בקבוצות קטנות, קול ותנועה כדאי לקרוא את הספר בקבוצות קטנות כשלכל ילד עותק משלו. כך יתאפשר לכל ילד וילדה לעקוב אחר העלילה והאיורים.

בספר מופיעות בזו אחר זו חיות שונות, ולכל אחת גישה ייחודית לפתרון הבעיה. אפשר להתאים את הקול ואת ההגנה (אינטואיציה) לחיה.

שיחה

כוחה של הקשבה

לאחר הקריאה הראשונה כדאי לשאול שאלות שמסייעות להבנת הרצף הסיפורי: "מה טיילור בנה?"; "מה קרה למבנה שלו?"; "אילו חיות הוא פגש?"; "מה הציעו החיות לטיילור?"; "מה עשה הארנב?"; "מה עשה טיילור לאחר שהארנב הקשיב לו?".

שיח רגשי "איך טיילור הרגיש כשהכול התרסק?"; "איך האיורים עוזרים לנו להבין זאת?"; "למה, לדעתכם, לא היה לו חשק לעשות שום דבר עם אף אחד?"; "למה הוא לא קיבל את העצות שהחיות נתנו לו?"; "מה הציע הארנב לטיילור?"; "במה ההצעה שלו שונה מהצעותיהן של החיות האחרות?" "איך טיילור הרגיש כשהארנב ישב לידו והקשיב לו?"

שיח המקשר את העלילה לחיי הילדים "קרה לכם פעם מקרה דומה למקרה של טיילור?" איך הרגשתם? מה רציתם לעשות כשזה קרה? מה עשיתם? מה עזר לכם? האם אחד מהרעיונות שהחיות הציעו לטיילור היה יכול לסייע לכם?"; "מה הכי עוזר לכם כשקשה לכם? במי אתם נעזרים? האם קרה לכם שעזרתם למישהו?"

הקשבה "מה זה להקשיב?"; "איך אתם מרגישים כשמקשיבים לכם?"; "איך אתם מרגישים כשאתם מקשיבים לאחרים?"; "איך הקשבה יכולה לעזור?"; "למה קל להקשיב?"; "למה קשה להקשיב?"

יצירה

בובות הקשבה

אפשר להכין בובות יד בצורת ארנב או חיה לבחירת הילדים. כל בובה תהיה "בובת הקשבה". הילדים יוכלו לעטות אותה בעצמם על היד ולספר לה איך הם מרגישים, או להזמין חבר לעטות את הבובה ולהקשיב.

רעיונות לאופן היצירה של הבובה תוכלו למצוא בעמוד הספר בפניטרסט של ספריית פיג'מה.

בנייה חופשית ותכנון ובנייה

טיילור, גיבור הסיפור, מתנסה בשני אופני בנייה. בפעם הראשונה הוא מוציא חלק אחר חלק מהארגז ומתחיל לבנות. זו בנייה חופשית שמסתכמת בתוצר מרהיב. בפעם השנייה, לעומת זאת, טיילור מתכנן את הבנייה. התכנון משתקף באיור שבו רישום לבן של מבנה. כדאי להתבונן עם הילדים באיורים ולגלות יחד את ההבדל בין שני האופנים.

בעזרת חומרים שונים, כמו כוסות קרטון, קוביות או מגנטים, אפשר להתנסות בבנייה בדרכים השונות. אפשר להציע לילדים מגוון חומרים לבנייה חופשית (כמתואר בתחילת הסיפור) ולשאל אותם: "תרצו לתכנן מראש את הבנייה?" (כמתואר בסוף הסיפור). אם כן, כדאי לתכנן יחד ולדון בפרטים השונים, למשל: "מה יהיה הגודל של מה שתבנו?"; "באילו חומרים תרצו לבנות?"; "באילו צבעים תרצו לבנות?"; "איך כדאי להתחיל כדי שמה שאתם בונים יהיה יציב?"; "האם אפשר לצייר את המבנה המתוכנן ורק אחר כך לבנות? אם כן, למה תזדקקו?".

אפשר לצלם את התוצרים לפני שמפרקים אותם ולתלות את התצלומים בגן או לשלוח אותם להורים.

השוואה בין טקסטים

בשירו "עמדתי לבד ובכיתי" המופיע בספרו "והילד הזה הוא אני", יהודה אטלס מתייחס לסיטואציה דומה. לאחר ההיכרות עם הספר "הארנב הקשיב", פיתוח שיח רגשי והעמקת ההבנה של המסרים הטמונים בסיפור אפשר להכיר לילדים את השיר, לשוחח עליו ולשאל: "איך, לדעתכם, השיר מתקשר לסיפור? מה דומה ביניהם? במה הם שונים?". בהמשך אפשר לשאל אותם: "מה הדבר שאתם הכי רוצים כשאתם בוכים או עצובים?".

עֲמַדְתִּי בְּצַד וּבְכִיתִי

וְנָזְלוּ לִי דְמְעוֹת

וְהִדְבַר שֶׁהֵכִי רָצִיתִי:

שֶׁתִּפְסְקוּ לְשֵׂאל שְׂאֵלוֹת.

שְׁלֹא תִשְׁאַלּוּ מָה קָרָה
וְלֹא אִם כּוֹאֵב לִי נוֹרָא
וְלֹא תִגִּידוּ שְׂזָה לֹא הָיָה קוֹרָה
אִם בְּמִקּוֹם לְהִתְרוֹצֵץ
הֵייתִי יוֹשֵׁב וְקוֹרָא.

כִּי כְּשֶׁאֲנִי בּוֹכָה לְפַעֲמִים
וְאַתֶּם בְּאַמַּת רוֹצִים לְעֹזֵר
רַק תִּחְבְּקוּ אוֹתִי בְּשִׁקָּט
עַד שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר.

יהודה אטלס (מתוך הספר "והילד הזה הוא אני", הוצאת "כתר")

ייחוס תכונות אנושיות לבעלי חיים
הסופרת קורי דורפֿלד בחרה להאניש את בעלי החיים ולייחס להם תכונות המופיעות בדרך כלל במשלים
ובביטויים. כך, למשל, הפיל מוצג כבעל זיכרון טוב "זיכרון של פיל"; בת היענה מתחבאת "לטמון את הראש
כבת יענה", ועוד. במפגש חוזר עם הספר אפשר לחזור לתיאורים אלו עם הילדים. הרחבת ידע זה עשויה לסייע
להם בעתיד במפגשים עם משלים.

עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה www.pjisrael.org